

**AULUM VILDBJERG
DYRLÆGERNE**
VILDBJERG DYREHOSPITAL

B 1

Bredgade 54
7480 Vildbjerg
☎97 13 19 11 fax 97 13 34 11
www.vildbjergdyrehospital.dk

Kaj Bank Olesen
Tiphedevej 10
7480 Vildbjerg
CHR 59544

Vildbjerg d. 9/9-2013

Møde ang. opstart af vindmøller bag Kaj Bank Olesens farm

Forud for mødet den 9. september 2013 er der iflg. Kaj Bank Olesen sket følgende:

Torsdag og fredag eftermiddag blev de to vindmøller der står nærmest farmen testkørt. Det foregik i dagslys, det var blæsevej og møllerne kunne ikke høres tydeligt, minkene reagerede ved nysgerrigt at komme ud af burene. Fredag aften ved skumringstid var der mere stille i vejret og vindmøllerne kunne da høres tydeligt både ved Kajs hus og farm, på det tidspunkt var testkørslen slut og vindmøllerne kørte konstant, der var blandt andet en højfrekvent lydgen fra den en vindmølle. Minkene reagerede nu med stigende uro og da det var helt mørkt var der piben og skrig fra hele farmen af stressede mink i slåkamp, Kaj kontaktede vagthavende dyrlæge i Agerfeld der rådede Kaj til at adskille dyrene. Kaj brugte hele fredag nat med at skille dyr fra så de kom til at gå enkeltvis, og at overvåge dyrene og få dem fra hinanden ved hjælp af lys. Vagthavende dyrlæge blev kontaktet igen tidlig lørdag, vagthavende dyrlæge var på besøg og konstaterede 2 døde mink, der havde meget omfattende friske bidsår og vindmøllerne blev stoppet for at undgå yderligere døde mink, hvilket gav ro, men ikke den ro der var inden møllerne blev startet.

Fra problemerne startede fredag aften og til og med mandag er 7 mink døde pga. bidsår, jeg så selv 2 af minkene i morges der blev affivet af dyreværnsmæssige årsager pga. bid, disse bid var ligeledes meget omfattende og friske. I samme periode er ca. 60 mink blevet skilt og sat enkeltvis i bure for sig selv for at stoppe slåkampe og bidskader. Disse tal skal ses i lyset af, at der har været meget få tilfælde af bid i denne sæson og at det på en farm af denne størrelse vil være normalt at finde ca. et bid om ugen. Netop nu er normalt en stille periode på farmen.

Ved mødet den 9. september var Kaj Bank Olesen, Undertegnede Dyrlæge Rikke Vestergaard, Mink konsulent Dyrlæge Børge Mundbjerg samt Erik Abraham fra Vind Estate og Michael fra Vestas tilstede.

B 2 = 1

På mødet forklarede Kaj igen forløbet omkring minkenes adfærd efter vindmøllerne blev startet, vi hørte alle sammen et lydclip, som Kaj har optaget om natten fredag, hvor alle mink er gået amok, det høres tydeligt på klippet at der er en konstant piben og skrig fra dyrene. Vi hørte også et lydclip fra aftenen efter hvor der kun høres, små lyde af minkenes fødder og trommen af regn på tagene.

Vind Estate ville gerne have et forslag til hvordan vindmøllerne skal startes op, Kaj og jeg ønsker ikke at de to vindmøller der har givet problemer hidtil skal køre i skumringen eller om natten. Vind Estate vil meget gerne prøve at lade de to fjerneste vindmøller køre døgnet rundt og har så givet Kaj lov til at ringe og få dem stoppet hvis der opstår problemer igen. Problemet i den taktik er, at hvis dyrene bliver stresset op for mange gange, bliver det helt umuligt at få dem til at falde til ro igen og der vil så blive konstante slåskampe. Det er ikke muligt på forhånd at skille alle mink fra hinanden, for det første er farmen ikke bygget til det, da det ikke er normal procedure på en minkfarm, for det andet vil en mink der går alene ikke æde det samme som når mink går sammen, det vil give et mindre skind ved pelsning.

Erik Abraham har tilkendegivet at Vind Estate vil dække Kajs tab inkl. ekstra arbejde ved at holde ekstra øje med minkene. Der kan opstå tab på bedriften på flere måder i øjeblikket: Dyr der må aflives og kasseres pga. omfattende bidskader. Dyr der er bidt og som behandles, men som ender med en lavere afregning pga. ringere skindkvalitet. Dyr der er isoleret og som derfor opnår en mindre afregning pga. kortere længde på skindene. Problemer der kan opstå i forbindelse med drægtighed, fødsler osv. må omtales senere, hvis problemerne ikke er løst inden da.

Det er umuligt på nuværende tidspunkt at sige hvor lang tid det vil tage for minkene at vende sig til lydene fra vindmøllerne.

Efter mødet har jeg ordineret antibiotikabehandling til behandling af bidsår, det har der ellers hidtil ikke været behov for denne sæson.

Med Venlig Hilsen
Dyrlæge Rikke Vestergaard

Kaj Bank Olesen
Tiphedevej 10
7480 Vildbjerg
kajmink@hotmail.com

By, Erhverv og Kultur
Rådhuset, Torvet
7400 Herning
Tlf.: 9628 2828
Lokal 9628 8556

bekjb@herning.dk
www.herning.dk

Sagsnummer.:
01.02.15-P16-6-11

Kontaktperson:
Joan Berentzen

Dato: 19-09-2013

Vedrørende klage over støjgener fra vindmøller ved Abildå.

Herning Kommune har modtaget din henvendelse samt skrivelsen af 9/9 2013 fra Aulum Vildbjerg Dyr lægerne, og betragter din henvendelse som en klage.

Herning Kommune har ingen mulighed for at afhjælpe problematikken omkring test og opstart af vindmøllerne og påvirkningen af minkene på minkfarmen.

Støj fra vindmøller reguleres ved bekendtgørelse om støj fra vindmøller (BEK nr. 1284 af 15/12/2011, Vindmøllebekendtgørelsen), der ikke indeholder hverken retningslinjer for eller krav til hvor meget vindmøller må støje ved erhverv og dyrehold.

Herning Kommune har heller ikke via anden lovgivning hjemmel til at afhjælpe problematikken.

Herning Kommune kan derfor kun opfordre til samarbejde mellem dig og Wind Estate A/S om at løse problematikken i fællesskab.

Herning Kommune har den 19. september 2013 taget kontakt til Wind Estate A/S, ved Michael Schriver og opfordret til at de overholder den mellem parterne indgåede aftale, og derved ikke tester vindmøllerne i aften- og nattetimerne.

Herning Kommune anser hermed sagen som afsluttet for vores vedkommende, og opfordrer til at fremtidig henvendelse omkring problemer med minkfarmens drift og vindmøllerne ved Abildå, rettes til Wind Estate A/S.

Med venlig hilsen

Jørgen Krogh
Direktør for By, Erhverv og Kultur

Bilag 4

ADVOKATFIRMAET
JOHANSEN & BLIDDAL

Møderet for Højesteret

J.nr. 01-59285-BH-RJ

Advokatfirmaet
Johansen & Bliddal
Bredgade 20
6920 Videbæk
Tlf. 97 17 22 44
Fax. 97 17 32 96
CVR- og ApS-nr.:
29 91 64 62

Den 13. december 2013 kl. 8.30 på Kaj Bank Olesens minkfarm mødtes Kaj Bank Olesen, Wilhelm Weiss fra København Rådgivning og undertegnede.

Kaj Bank O. og Wilhelm Weiss sorterede døde mink fra 2 reoler. De 2 reoler blev fotograferet inden sortering.

De døde mink var indsamlet af Kaj i løbet af september og oktober (hovedparten i september) på minkfarmen, og dernæst opbevaret i fryser med henblik på pelsning nu (i december inden afslutning af pelstid).

Der blev optalt mink, som vurderet efter deres skader var døde af bid.

Følgende blev optalt:

Minktaver:

Mahogni: 22 stk.
Sorte: 12 stk.
Hvide: 7 stk.
Pearl: 3 stk.
Silver: 6 stk.
Cross: 2 stk.
Vildmink: 18 stk.

Hanner:

Mahogni: 2 stk.
Vildmink: 11 stk.
Sorte: 3 stk.
Hvide: 1 stk.
Cross: 2 stk.
Silver: 1 stk.

ADVOKATFIRMAET
JOHANSEN & BLIDDAL
Møderet for Højesteret

En del af de døde mink vurderes at være døde af andre årsager,
idet de ikke have pelsbid.

Berit Holmstrøm   Advokatfirmaet Johansen & Bliddal

B51

Beslutningsreferat, møde d. 25-9-2013

Hos minkavler Kaj Bank Olesen, Tiphedevej 10, 7480 Vildbjerg.

Deltagere ud over Kaj Bank og Ulla Stilou Olesen: Hans Henrik Møller, København Fur, Børge Mundbjerg, Nordvacc, Michael Schriver, Wind Estate, Erik Abraham, Wind Estate.

1. Begrænsning af vindmøllernes eventuelle påvirkninger af minkene

Kaj Bank Olesen oplyser, at minkene bliver urolige om natten, når de to vestligste vindmøller (VM3 og 4) kører ved lav vind, som ved jorden føles, som om der er vindstille. Kaj oplyser samtidigt, at minkene ikke har været påvirket af de to østligste vindmøller (VM1 og 2), der har været i drift stort set hele tiden siden opstarten den 5. september 2013.

Kaj oplyser endvidere, at han hører en hyletone fra vindmøllerne ved lav vind. Det aftaltes, at Wind Estate foranlediger et møde ved vindmøllerne mellem Kaj og en tekniker fra Vestas, så det kan konstateres, om der er tale om en usædvanlig tone fra vindmøllerne. I tilfælde af en usædvanlig tone skal laves tiltag til at minimere/fjerne tonen.

Wind Estate oplyser, at der udføres lydmålinger ved 6 og 8 m/s til verifikation af vindmøllernes kildestøj efter sædvanlige retningslinjer.

Parterne aftalte, at vindmøllerne skal indkøres gradvist i drift, indtil de sidste mink er pelset omkring den 10. december 2013, efter følgende principper:

- De to østligste vindmøller fortsætter med at køre i fuld drift døgnet rundt.
- De to vestligste vindmøller kører i fuld drift i dagtimerne, mens de kun kører i fuld drift om natten, når vindhastigheden uanset vindretningen er over 8 m/s, mens de stoppes ved lav vind under 8 m/s, når vindretningen er fra syd (indover minkfarmen).
- Det skal afprøves, om minkene påvirkes af de to vestligste vindmøller ved lav vind under 8 m/s, når vindretningen er fra nord (væk fra minkfarmen), før der tages stilling til, om de skal stoppes om natten.
- Hvis vinden falder til under 8 m/s om natten, og vindretningen er fra syd – uanset om det er varslet eller uforudset - skal Wind Estate foranledige de to vestligste vindmøller stoppet resten af natten, hvis eller når de har kendskab hertil. Hvorvidt dette også skal gælde, når vindretningen er fra nord, afhænger af ovennævnte afprøvning.
- Uagtet ovenstående aftale står Wind Estate til rådighed for telefonisk henvendelse i de dag- og nattetimer, hvor de to vestligste vindmøller i drift, hvis det trods ovenstående forholdsregler skulle blive nødvendigt at stoppe vindmøllerne.

Parterne aftalte, at når de sidste mink er pelset, og de resterende mink er kommet i separate burer omkring den 10. december 2013, kan alle vindmøllerne derefter køre i fuld drift døgnet rundt uden yderligere forholdsregler.

Hans Henrik Møller oplyser, at halmbriketter eller andet beskæftigelsesmateriale kan tilbydes til dæmpning af aggressivitet efter stress, men efter at have konsulteret med en dyrlæge på Foulum konstateredes, at det er tvivlsomt, om briketterne virker ved udefrakommende påvirkninger. Under alle omstændigheder forventes briketterne kun at have en virkning i en kortere periode (nyhedens interesse).

B 5-2-1

2. Driftstab

Udover ovennævnte forholdsregler, som koster Wind Estate et driftstab i de timer, som vindmøllerne er stoppet, har Kaj Bank Olesen ekstraomkostninger til øget overvågning, rådgivning og eventuelle tiltag til at mindske stressbelastningen på minkene.

Overordnet set anerkender parterne ikke noget erstatningsansvar overfor hinandens eventuelle driftstab, men Wind Estate udtrykte vilje til at kompensere Kaj per kulance ved ansættelse af en kompetent person til overvågning af minkene i de nattetimer, hvor de to vestligste vindmøller er i drift. Partnerne aftalte, at Kaj skulle komme med et oplæg.

Parterne enedes ikke om yderligere compensation, hverken for ekstraomkostninger eller driftstab på kort og lang sigt.

3. Samarbejde

Wind Estate v/Michael Schriver sender alle hverdage en mail til Kaj med en plan for vindmøllernes drift den følgende nat/weekend.

Kaj giver en melding til Wind Estate v/Michael Schriver, hvis minkene bliver urolige som følge af vindmøllernes drift.

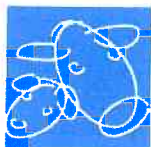
Underskrifter

Kaj Bank Olesen

Michael Schriver

Erik Abraham

Kaj Bank Olesen
Tiphedevej 10
7480 Vildbjerg
CHR 59544

Vildbjerg d. 29/9-2013

Besøg med henblik på observering af adfærd pga. vindmøller ved Kaj Bank Olesens farm

Kaj har ca. kl. 4 i nat observeret vedvarende støj fra minkene fra sit stuehus, han har været ude ved minkene der igen er urolige og skrigger, han har kontaktet Dansk Pelsdyravlerforening, som anbefalede at få en dyrlæge ud som dokumentation for uroen.

Kaj fortæller at "natten inden kørte møllerne ikke og da var minkene så stille at han troede de alle var døde".

Jeg blev kontaktet kl. 5.50 i morges af Kaj. Kl. 6.12 var jeg på farmen, da jeg ankom, var det stadig mørkt på farmen så observationerne er kun baseret på lyd. 2 af møllerne kørte mens jeg var på farmen og jeg kunne godt høre møllerne især uden for farmen da de næsten overdøves af minkene inde på farmen.

Vi gik en runde på hele farmen dvs. vi var forbi alle haller, bortset fra den nederste nye hal, der ikke er færdig. I alle haller høres der piven og skrig fra flere mink, der høres konstant trampen rundt og slag af poter på redekasserne, ikke den slags små potelyde der normalt er når jeg er på besøg. I den nye hal, der helt er taget i brug, er lydniveauet markant højere der er stadig piven og skrig og trampen, men meget mere af det, som om akustikken i hallen får uroen til at eskalere. I den nye hal har jeg optaget et lille videoklip med min telefon, det er kun lyden der kan bruges da der er helt mørkt.

Støj niveauet på farmen fra minkene er markant højere på end normalt og især i den nye hal. Lydniveauet i den nye hal var i sommers inden møllerne blev testet lavere end på resten af farmen, dyrene var stille og rolige.

Der blev ved morgens besøg ikke konstateret bid da det ikke var lyst, men Kaj fortalte at han også i går aflivede 5 mink pga. bid og kommer til at lede efter flere i løbet af dagen i dag, det er stadig et stort antal døde mink i forhold til tidspunktet på året.

**AULUM VILDBJERG
DYRLÆGERNE**

VILDBJERG DYREHOSPITAL

B 6-2

Bredgade 54
7480 Vildbjerg

☎97 13 19 11 fax 97 13 34 11

www.vildbjergdyrehospital.dk

Kaj ønsker hjælp til ansvaret for evt. bidskader og vil derfor gerne i kontakt med fødevarestyrelsen, han mener ikke længere, at han kan garantere at alle mink med bidskader bliver fundet, så længe møllerne kører om natten og giver denne adfærd.

Med Venlig Hilsen
Dyrlæge Rikke Vestergaard

B 7 - 1

Landinspektørgården a/s

Transportvej 17 - 7620 Lemvig
Tlf.: 97 82 09 77 - Fax: 70 12 10 14
E-mail: lemvig@geopartner.dk
Web: www.geopartner.dk

<ADRESSE>

Dato: 29. maj 2012

J.nr.: 54-12

Vor ref.: NJS/njs

Tlf. direkte: 96 41 52 42

Vedr. Tiphedevej 10, 7480 Vildbjerg – Ansøgning om opførelse af nyt stuehus.

I forbindelse med at Herning Kommune er i færd med at planlægge et vindmølleområde ved Tiphedevej, Lokalplan nr. 89.T17.1B, hvor der planlægges opstillet 4 nye vindmøller, anmoder undertegnede på vegne af Kaj Bank Olesen, der ejer landbrugsejendommen Tiphedevej 10, matr.nre. 1kp og 3ae Heden, Timring på 45,69ha om tilladelse til at opføre et nyt stuehus på ejendommen.

Ifølge lokalplanforslaget -Alternativ 1 og 2 - vil afstanden fra den eksisterende beboelse på ejendommen til den nærmeste vindmølle være på 561 m (1,00 m mere end afstandskravet ved en møllehøjde på 140 m), og ejendommen Tiphedevej 10 vil i alternativ 1 og 2 være den ejendom, der ligger nærmest vindmøllerne.

Kaj Bank Olesen driver i dag en minkfarm på ejendommen, og har 2 personer ansat til at passe minkfarmen. Kaj Bank Olesen er ikke en del af mølleprojektet og har derfor ingen indflydelse haft på mølleplaceringerne. Såfremt møllerne kan opstilles, ønsker han at flytte sin beboelse på ejendommen hen til matr.nr. 1kp med en beliggenhed som vist på vedhæftede kortbilag. Der ønskes opført et stuehus på 160-180 m², og stuehuset ønskes placeret ca 80-100 m nord for Tiphedevej - der vil blive etableret en beplantning fra stuehuset ned til Tiphedevej for at skærme udsynet til møllerne og for at skjule beboelsen. Det nuværende stuehus på ejendommen vil i så fald kunne anvendes til kontor og velfærdsbygning for de ansatte. Afstanden fra det nuværende stuehus til det nye er ca 380 m. Der findes flere ejendomme i nærområdet med en tilsvarende beliggenhed, trukket lidt tilbage fra vejene.

Det ansøgte vil kræve en tilladelse fra Herning Kommune i h.t. Planlovens § 35.

I Vejledning nr. 9563 af 16-10-2002 om landzoneadministration §§ 34-38 står der bl.a. at kommunen ved behandlingen af en ansøgning skal fortage en vurdering og afvejning af forskellige hensyn, og der nævnes:

- planlægningsmæssige hensyn
- hensyn til jordbrugserhvervet
- landskabelige hensyn
- naturbeskyttelsesmæssige hensyn
- rekreative hensyn
- miljøbeskyttelsesmæssige hensyn
- hensyn til udnyttelsen af råstofressourcerne
- trafikale hensyn
- hensyn til udbuddet af servicefunktioner
- kulturhistoriske hensyn
- sociale eller menneskelige hensyn

Ansøgningen om flytningen af stuehuset synes ikke at være i strid med nogen af ovennævnte hensyn – tværtimod vil man kunne afbøde generne fra mølleprojektet for den nabo, der vil blive hårdest ramt af nærhed til møllerne. Undertegnede har i andre kommuner (Lemvig og Ringkøbing-Skiern) ansøgt og fået tilladelse – eller er blevet stillet tilladelse i h.t. Planlovens § 35 i udsigt i situationer, hvor stuehuse har været for tæt på mølleprojekter. Der synes at være en

B-7-2

oplagt mulighed for at optimere mølleprojektet – også for den nærmeste nabo -ved at tillade det ansøgte. Det ansøgte skal ses som et særtilfælde, hvor et lokalplanlagt projekts væsentligste gene afbødes, og en tilladelse vil på ingen måde kunne danne præcedens for vilkårlige flytninger af stuehuse i det åbne land

Ønskes der yderligere oplysninger til behandling af sagen, står jeg naturligvis til disposition.

Med

1 bilag

1 uis-oplysning

1 oversigtskort 1:10.000

1 ortofoto med ny beboelse 1:2500

Med venlig hilsen

Niels Jacob Stampe
Landinspektør

Med venlig hilsen

Niels Jacob Stampe
Landinspektør

B-8-1

FW: Vedr.: Henvendelse om vindmøller og mink

Fra: **Kaj Bank Olesen** (kajmink@hotmail.com)
Sendt: 27. juni 2012 18:33:58
Til: jpa@kopenhagenfur.com

From: SKL@fvst.dk
To: kajmink@hotmail.com
CC: Ministerbetjening@fvst.dk; TBN@fvst.dk; BB@fvst.dk; 5kontor@fvst.dk;
ANS@fvst.dk
Subject: Vedr.: Henvendelse om vindmøller og mink
Date: Tue, 26 Jun 2012 13:17:20 +0000

Kære Kaj Bank Olesen

Du har i mail af 9. maj 2012 rettet henvendelse til Justitsministeriet da du er bekymret for, at dine minks velfærd vil blive påvirket negativ som følge af opsætning af vindmøller i nærheden af din farm. Da dyrevelfærdsområdet for nyligt er overgået til Fødevareministeriet, har Justitsministeriet videresendt din henvendelse til Fødevarestyrelsen.

Fødevarestyrelsen har ikke umiddelbart kendskab til, hvorvidt støj af den beskrevne karakter kan give anledning til dyrevelfærdsmæssige problemer for mink. Det kunne måske være en mulighed at rette henvendelse til Dansk Pelsdyravlerforening (mail@kopenhagenfur.com) og høre, om de har informationer, der kunne belyse spørgsmålet.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Fødevarestyrelsen ikke har indflydelse på, hvor man opstiller vindmøller, og at spørgsmålet i den forbindelse må rettes til de lokale planlægningmyndigheder.

Med venlig hilsen

Susanne K. Larsen

Dyrlæge
Dyrevelfærd og Veterinærmedicin.

Fra: Kaj Bank Olesen [<mailto:kajmink@hotmail.com>]
Sendt: 9. maj 2012 22:56
Til: Justitsministeriet
Emne: vindmøller * oversendes til Dyrevelfærdskontoret

Jeg henvender mig til jer med denne mail, da man har besluttet at opføre 4 store vindmøller 350 m

D-8-2

fra min minkfarm. Hver med en højde på 140 m.

Min bekymring går nu på at mine dyr dagligt, hvis møllerne opstilles, skal udsættes for lavfrekvent støj, og skyggekast fra møllerne.

Der tales i dagens Danmark meget om dyrevelfærd. Det kan absolut ikke gå under dyrevelfærd, at minkene dagligt stresses af støj og lyspåvirkning.

Netop i denne tid, ligger tæverne med hvalpe, og er derfor ekstremt lydfølsomme.

Hvordan de vil reagere på mølle støj og skyggekast, kan man frygte.

Der har været stor debat omkring mink med bidsår. Hvad med en debat omkring dyr som dagligt må døje med stærkt stressende lavfrekvent støj, uden mulighed for at gå væk fra det.

Hermed kunne det være ønskeligt at I vil tage dette op til vurdering, hurtigst muligt og evt lave lovtiltag omkring det.

Venligst.

Kaj Bank Olesen

Tiphedevej 10

7480 Vildbjerg

Kan kontaktes på tlf 21201780, såfremt I evt ønsker en snak med mig

B9

Fwd: SV: Vindmølleeffekt på dyrevelfærden i nærliggende minkbesætning - Kaj Bank Olesen CHR 59544 Fra: **Pernille Schack** (PSS@kopenhagenfur.com)

Sendt: 30. september 2013 10:28:42

Til: kajmink@hotmail.com (kajmink@hotmail.com); Jorgen-madsen@live.dk (Jorgen-madsen@live.dk); rikke.v.ottesen@gmail.com (rikke.v.ottesen@gmail.com)

Kære alle

Hermed til orientering bekræftelse fra Stig Jessen, at han har videresendt sagen til de relevante fagkontorer.

Som I alle ved, besøger Vilhelm Weiss Kajs farm her til formiddag og igen i nat for at vurdere situationen.

Ad Jørgen: Rikke beder mig sige, at hun holder fri efter vagtens afslutning.

Mvh

Pernille

Start på videresendt besked:

Fra: "Stig Jessen (FVST)" <STIJ@fvst.dk>

Dato: 30. sep. 2013 08.38.24 CEST

Til: Pernille Schack <PSS@kopenhagenfur.com>Emne: **SV: Vindmølleeffekt på dyrevelfærden i nærliggende minkbesætning - Kaj Bank Olesen CHR 59544**

Kære Pernille Schack.

Jeg har som lovet sendt jeres henvendelse videre til Veterinærenhed Nord, og Fagkontoret i Glostrup, og bedt dem se på sagen.

Håber de kan hjælpe jeres avler.

Med venlig hilsen

Stig Jessen

Special konsulent, dyrlæge

Veterinærrejseholdet

Tlf Direkte 72275204 Mail: stij@fvst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 |
fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

Fra: Pernille Schack [<mailto:PSS@kopenhagenfur.com>]

Sendt: 27. september 2013 21:19

Til: Stig Jessen (FVST)

Cc: John Papsø

Emne: Vindmølleeffekt på dyrevelfærden i nærliggende minkbesætning - Kaj Bank Olesen CHR 59544

Kære Stig Jessen

I forlængelse af din samtale d.d. med John Papsø fremsendes hermed som aftalt nærmere oplysninger om den aktuelle situation med henblik på de veterinære myndigheders snarlige og videre foranstaltning.

Allerede inden møllernes ibrugtagning kontaktede den berørte avler, Kaj Bank Olesen, Fødevarestyrelsen for at gøre opmærksom på de mulige dyrevelfærdsmæssige problemer ved opsætning af meget store vindmøller i nærheden af hans minkfarm. Han har dog ikke modtaget nogen respons fra de veterinære myndigheder i den anledning.

Siden vindmøllerne blev taget i brug, har situationen udviklet sig i særdeles bekymrende retning. Indtil videre har det været nødvendigt at adskille et stort antal af dyrene, der udelukkende er parvist indhusede. Der er p. t. aflivet ca. 60 dyr på grund af bidskader. Under normale omstændigheder måtte der højst forventes et enkelt dyr aflivet om ugen af denne grund (jf. bedriftsdyrlægens vurdering, notat vedlagt), hvorfor det aktuelle skadeniveau tilsiger snarest mulig afhjælpning af det helt usædvanlige omfang af stress og skader hos minkene. Kaj Bank Olesen har forsøgt at afværge evt. skader med alle tilgængelige midler og er dybt bekymret over udviklingen. Han anmoder nu - bistået af Dansk Pelsdyravlerforening - om de ansvarlige myndigheders indgriben med henblik på at sikre dyrenes velfærd bedst muligt.

Vi skal derfor venligst anmode om, at du kontakter Fødevareregionen og/eller Fødevarestyrelsen og anmoder disse om at foretage det fornødne i sagen snarest muligt.

Til orientering vedlægges situationsrapport udfærdiget af bedriftsdyrlægen fra Aulum-

Med venlig hilsen

Pernille Schack

Chefkonsulent

KOPENHAGEN FUR

Erhvervspolitisk og Juridisk Afdeling

Langagervej 60

2600 Glostrup

Tel +45 2268 0940

pss@kopenhagenfur.com

13 = 10

Kaj Bank Olesen
Tiphedevej 10
7480 Vildbjerg
CHR 59544

Vildbjerg d. 28/10-2013

Sammendrag og foreløbig konklusion ang. opstart af vindmøller bag Kaj Bank Olesens farm

Sammendrag

Den allerførste opstart af vindmøllerne er blevet forklaret for mig af Kaj på følgende måde:

Torsdag den 5. september og fredag den 6. september om eftermiddagen blev de to vindmøller der står nærmest farmen testkørt. Det foregik i dagslys, det var blæsevejr og møllerne kunne ikke høres tydeligt, minkene reagerede ved nysgerrigt at komme ud af burene. Fredag aften ved skumringstid var der mere stille i vejret og vindmøllerne kunne da høres tydeligt både ved Kajs hus og farm, på det tidspunkt var testkørslen slut og vindmøllerne kørte konstant, der var blandt andet en højfrekvent lydgene fra den ene vindmølle. Minkene reagerede nu med stigende uro og da det var helt mørkt var der piben og skrig fra hele farmen af stressede mink i slåkamp, Kaj kontaktede vagthavende dyrlæge i Agerfeld der rådede Kaj til at adskille dyrene. Kaj brugte hele fredag nat med at skille dyr fra, så de kom til at gå enkeltvis, og at overvåge dyrene og få dem fra hinanden ved hjælp af lys. Vagthavende dyrlæge blev kontaktet igen tidlig lørdag, vagthavende dyrlæge var på besøg og konstaterede 2 døde mink, der havde meget omfattende friske bidsår og vindmøllerne blev stoppet for at undgå yderligere døde mink, hvilket gav ro, men ikke den ro der var inden møllerne blev startet.

Fra problemerne startede fredag aften og til og med mandag den 9. september døde 7 mink pga. bidsår, jeg var selv på besøg hos Kaj mandag den 9. september, hvor der vi holdt møde med Vind Estate, ved den lejlighed så jeg selv 2 af de bidte minkene, de blev aflivet af dyreværns-mæssige årsager pga. bid der var meget omfattende og friske. I samme periode blev ca. 60 mink blevet skilt og sat enkeltvis i bure for sig selv for at stoppe slåskampe og bidskader. Disse tal skal ses i lyset af, at der har været meget få tilfælde af bid i denne sæson og

at det på en farm af denne størrelse vil være normalt at finde ca. et bid om ugen. Netop på dette tidspunkt er det normalt en stille periode på farmen.

Kaj har optaget lydclip om natten fredag den 6. september, hvor alle mink er gået amok, det høres tydeligt på klippet at der er en konstant piben og skrig fra dyrene. Kaj har også et lydclip fra aftenen efter, hvor vindmøllerne er stoppet, der kun høres små lyde af minkenes fødder og trommen af regn på tagene.

Vi har forsøgt at lave en aftale med Vind Estate, hvor Kaj skal ringe, hvis der opstår problemer med minkenes adfærd. Problemet i at prøve sig frem er, at hvis dyrene bliver stresset op for mange gange, bliver det helt umuligt at få dem til at falde til ro igen og der vil så blive konstante slåskampe. Det er ikke muligt på forhånd at skille alle mink fra hinanden, for det første er farmen ikke bygget til det, da det ikke er normal procedure på en minkfarm, for det andet vil en mink der går alene ikke æde det samme som når mink går sammen, det vil give et mindre skind ved pelsning.

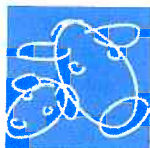
Mit næste besøg i forbindelse med adfærden pga. vindmøllerne var meget tidligt søndag den 29. september. Forud for dette besøg var den natlige aggression opstået igen flere gange, hver gang, hvor der kunne høres lyde fra vindmøllerne i mørket, Kaj har været nødt til at holde vagt om natten for at kunne ringe til Vind Estate og få stoppet møllerne når det har været værst.

Kaj havde ca. kl. 4 i natten til søndag observeret vedvarende støj fra minkene fra sit stuehus, han var ude ved minkene der igen er urolige og skreg.

Kaj fortæller at "natten inden kørte møllerne ikke og da var minkene så stille at han troede de alle var døde".

Jeg blev kontaktet kl. 5.50 søndag morgen den 29. september af Kaj. Kl. 6.12 var jeg på farmen, da jeg ankom, var det stadig mørkt på farmen så observationerne er kun baseret på lyd. 2 af møllerne kørte mens jeg var på farmen og jeg kunne godt høre møllerne især uden for farmen da de næsten overdøves af minkene inde på farmen.

Vi gik en runde på hele farmen dvs. vi var forbi alle haller, bortset fra den nederste nye hal, der ikke var færdig. I alle haller hørtes der piven

og skrig fra flere mink, der hørtes konstant trampen rundt og slag af poter på redekasserne, ikke den slags små potelyde der normalt er når jeg er på besøg. I den nye hal, der helt er taget i brug, var lydniveauet markant højere der var stadig piven og skrig og trampen, men meget mere af det, som om akustikken i hallen får uroen til at eskalere. I den nye hal har jeg optaget et lille videoklip med min telefon, det er kun lyden der kan bruges da der er helt mørkt.

Støj niveauet på farmen fra minkene er markant højere på end normalt og især i den nye hal. Lydniveauet i den nye hal var i sommers inden møllerne blev testet lavere end på resten af farmen, dyrene var stille og rolige.

Der blev ved den morgens besøg ikke konstateret bid da det ikke var lyst, men Kaj fortalte at han også dagen før aflivede 5 mink pga. bid og ville lede efter flere i løbet af dagen, det var stadig et stort antal døde mink i forhold til tidspunktet på året.

I forbindelse med rådgivningsbesøg den 18. oktober har vi sammenlignet nogle af de foreløbige tal for dødelighed blandt minkene. For september og oktober 2012 og 2013 da det er månederne hvor vindmøllerne har været i brug.

2013	Tævehvalpe	Hanhvalpe
September	54	13
Oktober til 17.	37	23

2012	Tævehvalpe	Hanhvalpe
September	4	7
Oktober	18	48

Der ses tydelig forskel mellem de to år i dødelighed i september måned. Især er der døde flere tæver, hvilket stemmer overens med at de mange dødsfald / aflivninger skyldes bid, hvor det ofte er tæven der bliver bidt. I oktober måned 2012 har der været udbrud af fedtlever, her er det ofte de største, tungeste hanner der dør og det ses også i skemaet, at der er død flest hanner. Sammenligningen mellem de 2 oktober måneder vanskeliggøres også af at hele oktober 2013 ikke er repræsenteret.

Ud over højere dødelighed er der også brugt væsentligt mere medicin og flere dyr er blevet skilt fra pga. bid. Ved forrige rådgivningsbesøg,

i juli, var der en meget lille sygeafdeling med enkelte hvalpe med bid, handlingsplanen mod bid var lykkedes og der var meget få bid på farmen. Efter møllerne er startet er sygeafdelingen vokset, den er nu en side af halvdelen af længden af den ene nye hal dvs. meget større end i juli og indeholder mink men friske bid eller bid under af heling.

I sygeafdelingen har Kaj hidtil behandlet bidsår ved at rense med brintoverilte, men i den nuværende situation er der udleveret antibiotika til behandling af inficerede bidsår, Kaj oplyser at 41 hvalpe er behandlet med antibiotika, del af dem er behandlet mere end en gang. Denne behandlingsform var ikke nødvendig sidste år og ved sidste års besøg i oktober blev der ikke fundet nogen mink med bid.

Konklusion

Som det kan ses af ovenstående beskrivelse af forløbet omkring vindmøllerne, startede problemerne da møllerne tæt på kørte om natten og det kunne høres på farmen. Herefter har der været problemer alt efter vejret, men med samme mønster, når møllerne høres på farmen om natten opstår der uro, slåskampe og bid.

Der findes ingen forudgående eksempler på så store vindmøller af denne type, så tæt på en minkfarm, der er ikke nogen der på forhånd kan sige hvilke problemer en ny avlssæson vil give. Det vi kan se nu er at der har været flere døde / aflivede pga. bid end normalt og der har været flere behandlet og isoleret pga. bid end normalt, man ved at stress hos mink akkumuleres så det bliver umuligt at få dem dysset ned til udgangspunktet igen. Frygten er at der i næste sæson også vil være problemer med aggression og i næste sæson vil møllerne køre når hvalpene bliver født, så der kan være aggressionsproblemer i hele hvalpesæsonen. På baggrund af de problemer der har været siden møllerne blev startet mener jeg, at der af dyreværnsmæssige årsager skal være større afstand mellem møllerne og farmen.

Venlig hilsen
Dyrlæge Rikke Vestergaard Ottesen